

Sygn. akt V U 319/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Adrianna Mongiallo

Protokolant: star. sekret. sądowy Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku M. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ustalenie niepodlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania M. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 22 lutego 2017 r.

znak (...) decyzja nr (...)

zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 22 lutego 2017 r. znak (...) decyzja nr(...) w ten sposób, że stwierdza, iż wnioskodawca M. H. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresach od 01 kwietnia 2010 roku do 30 kwietnia 2010 roku i od 01 lipca 2010 roku do 31 lipca 2010 roku .

Sygn. akt VU 319/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 22 lutego 2017r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że wnioskodawca M. H. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 1 kwietnia 2010r. do 30 kwietnia 2010r. oraz od 1 lipca 2010r. do 31 lipca 2010r. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że od 1 sierpnia 2009r. do 31 lipca 2010r. wnioskodawca zgłosił się jako osoba prowadząca działalność gospodarczą wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego. W okresie prowadzenia działalności gospodarczej wnioskodawca posiadał inny tytuł do podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Od 1.10.2008r. do 31.03.2010r. wnioskodawca zgłoszony był do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako pracownik u płatnika składek (...) BANK (...) SA z podstawą wymiaru składek równa bądź wyższą od minimalnego wynagrodzenia za pracę, a w okresie od 1.04.2010r. do 31.07.2010r. był zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako osoba wykonująca umowę agencyjną, umowę zlecenia u płatnika składek (...) SA. Płatnik wykazał w dokumentach rozliczeniowych za miesiąc kwiecień 2010r. i lipiec 2010r. podstawę wymiaru składek w wysokości "0". Tym samym wnioskodawca w miesiącu kwietniu i lipcu 2010r. nie spełnił warunków do wyłączenia go z obowiązku podlegania

ubezpieceniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Organ rentowy jako podstawę decyzji powołał art. 6 ust. 1 pkt. 5, art. 9 ust. 1, 2a, art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Odwołanie od decyzji złożył wnioskodawca M. H. podnosząc, że w okresie od 1 kwietnia 2010r. do 31 lipca 2010r. zawarł z firmą (...) SA dwie umowy zlecenia, na podstawie których świadczył usługi informatyczne. W umowach zawarto zapis, że wnioskodawca podlega ubezpieczeniu społecznemu z tytułu tej umowy, a płatność miała nastąpić na koniec każdego miesiąca w trzech równych ratach miesięcznych - jeśli chodzi o pierwszą umowę i w ostatnim dniu miesiąca - jeśli chodzi o drugą umowę. Wnioskodawca wystawiał rachunki do zawartych umów, a firma rozliczyła w całości wynagrodzenie, co potwierdza otrzymana przez wnioskodawcę informacja o dochodach i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy PIT-11. Wskazał, że nie posiada żadnych informacji aby rozliczenia sprzed 7 lat były sporządzone nieprawidłowo. Wszystkie należności rozliczał zawsze terminowo, a dokumentację prowadziło biuro rachunkowe. Z zawartych umów zlecenia wynika, że w spornym okresie posiadał ważny tytuł ubezpieczenia. Wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko tak jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. H. od 27 lipca 2009r. prowadzi działalność gospodarczą. W okresie prowadzenia działalności gospodarczej posiadał inny tytuł podlegania obowiązkowym ubezpieceniom społecznym w okresach :

- od 1 października 2008r. do 31 marca 2010r. był zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako pracownik płatnika składek (...) BANK (...) SA, a podstawa wymiaru składek z tytułu zatrudnienia na umowę o pracę w przeliczeniu na okres miesiąca była równa lub wyższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie odrębnych przepisów,

- od 1 kwietnia 2010r. do 31 lipca 2010r. był zgłoszony przez płatnika składek (...) S.A. w G. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako osoba wykonująca umowę zlecenie.

W powyższych okresach wnioskodawca z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej opłacał tylko składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

W dniu 1 kwietnia 2010r. M. H. zawarł z (...) S.A. w G. umowę zlecenie na czas określony od 1 kwietnia 2010r. do 30 czerwca 2010r., na mocy której wykonał instalację, konfigurację oraz naprawę sprzętu komputerowego. Za wykonane czynności strony ustaliły wynagrodzenie w kwocie 24 732 zł, płatne w terminie 7 dni od daty doręczenia zleceniodawcy rachunku, przy czym płatność wynagrodzenia ustalono w trzech równych ratach na koniec każdego miesiąca.

Z tytułu wykonania umowy wnioskodawca wystawił trzy rachunki : z 30 kwietnia 2010r., 31 maja 2010r. i 30 czerwca 2010r. - każdy na kwotę 8 244 zł brutto. W rachunkach wyszczególniono wszystkie obciążenia z tytułu podatku dochodowego oraz ubezpieczeń społecznych. W wykonaniu umowy wnioskodawca otrzymał przelewem na konto trzy raty wynagrodzenia w równych kwotach po 6 000,51 zł (po potrąceniu podatku i składek na ubezpieczenia społeczne) w dniach : 28 maja 2010r. (za kwiecień 2010r.), 31 maja 2010r.

(za maj 2010r.) i 1 lipca 2010r. (za czerwiec 2010r.). Płatnik składek (...) S.A. złożył deklaracje rozliczeniowe wykazując za kwiecień 2010r. podstawę wymiaru składek „0”, za maj 2010r. - w kwocie 16 488 zł, a za czerwiec 2010r. - w kwocie 8244 zł.

W dniu 1 lipca 2010r. M. H. zawarł z (...) S.A. w G. umowę zlecenie na czas określony od 1 lipca 2010r. do 31 lipca 2010r., na mocy której wykonał instalację, konfigurację oraz naprawę sprzętu komputerowego. Za wykonane czynności strony ustaliły wynagrodzenie w kwocie 8244 zł, płatne w terminie 7 dni od daty doręczenia zleceniodawcy rachunku.

Z tytułu wykonania umowy wnioskodawca wystawił 31 lipca 2010r. rachunek na kwotę 8 244 zł brutto, w którym wyszczególniono wszystkie obciążenia z tytułu podatku dochodowego oraz ubezpieczeń społecznych. W wykonaniu umowy wnioskodawca otrzymał w dniu 5 sierpnia 2010r. przelewem na konto wynagrodzenie w kwocie 6 000,51 zł (po potrąceniu podatku i składek na ubezpieczenia społeczne). Płatnik składek (...) S.A. złożył deklarację rozliczeniową wykazując za lipiec 2010r. podstawę wymiaru składek „0”. Od dnia 1 sierpnia 2010r. płatnik wyrejestrował wnioskodawcę z ubezpieczeń społecznych.

dowód: - akta ubezpieczeniowe ;

- informacja o dochodach oraz pobranych zaliczkach na podatek dochodowy PIT-11 za 2010r., k. 4;
- umowy zlecenia z (...) SA z 1.04.2010r. i 1.07.2010r., wydruk z rachunku bankowego wnioskodawcy, k. 23;
- kopie rachunków z 30.04.2010r., 31.05.2010r., 30.06.2010r. i 31.07.2010r. wystawionych do umów zlecenia, k. 24-27;
- deklaracje rozliczeniowe ZUS 35-48;
- zeznania świadka A. A., e-protokół z 6.06.17r., 00:02:58-00:09:22;

W dniu 23 stycznia 2017r. ZUS Oddział w L. wszczął postępowanie w sprawie ustalenia obowiązku podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniom społecznym jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości na koncie za okres od 1 kwietnia 2010. do 31 lipca 2010r.

W dniu 22 lutego 2017r. organ rentowy wydał decyzję - zaskarżoną w niniejszej sprawie, w której stwierdził, że wnioskodawca M. H. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 1 kwietnia 2010r. do 30 kwietnia 2010r. oraz od 1 lipca 2010r. do 31 lipca 2010r.

dowód : - akta ubezpieczeniowe;

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 t.j.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu od dnia rozpoczęcia do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Natomiast w myśl art. 11 ust. 2 ustawy dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą. Obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają również osoby fizyczne wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia (art. 6 ust. 1 pkt. 4 ustawy).

W przedmiotowej sprawie doszło do zbiegu tytułów ubezpieczenia, który zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy systemowej zachodzi wówczas, gdy jedna osoba wykonuje kilka rodzajów działalności (posiada kilka tytułów), z którymi wiąże się obowiązek ubezpieczenia społecznego. W takich sytuacjach ustawodawca wskazuje, który tytuł ma pierwszeństwo, czyli z którego z tych tytułów podlega się ubezpieczeniu z wyłączeniem obowiązku z pozostałych tytułów. Wnioskodawca w chwili zawarcia umów zlecenia spełniał warunki do objęcia go obowiązkowo ubezpieczeniami społecznymi zarówno z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, jak i umowy zlecenia.

W okolicznościach sprawy podstawę rozstrzygnięcia stanowi art. 9 ust. 2 i 2a ustawy systemowej. Według tych przepisów, osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, o których mowa m.in. w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 5, jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Może ona jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń. W myśl ust. 2a natomiast osoba, o której mowa w art., 6 ust. 1 pkt 4 - prowadząca jednocześnie pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 - podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu tej działalności, jeżeli z tytułu wykonywania umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, oraz współpracy przy wykonywaniu tych umów podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest niższa od obowiązującej tę osobę najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność. Może ona dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi również z tytułu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4.

W sprawie niekwestionowane było zarówno prowadzenie przez wnioskodawcę działalności gospodarczej, jak również zawarcie przez niego i płatnika składek (...) SA umów zlecenia, okres trwania tych umów i wypłata wynagrodzeń w związku z wykonaniem umów. Nie ma wątpliwości, że wnioskodawca na podstawie zawartych w dniach 1 kwietnia 2010r. i 1 lipca 2010r. umów zlecenia otrzymał umówione wynagrodzenie w kwocie 8244 zł brutto miesięcznie, tj. wyższe od najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność. Uzgodnione między stronami umowy wynagrodzenie za okres 3 miesięcy (kwiecień-maj-czerwiec 2010r.) oraz za lipiec 2010r. dawało zatem zleceniodawcy możliwość wyboru podstawy ubezpieczenia społecznego. Wartość umowy bowiem (tj. uzgodniona wysokość wynagrodzenia), po jej podziale na okresy, za które należało odprowadzić składki na ubezpieczenia społeczne rodziła ustawowy obowiązek ubezpieczenia społecznego, pozwalając przy tym ubezpieczonemu

(wnioskodawcy) na wybór tytułu ubezpieczenia , gdyż wnioskodawca spełniał warunki do objęcia go obowiązkowo ubezpieczeniami społecznymi zarówno z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej jak i umowy zlecenia (art. 6 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy o systemowej). Wnioskodawca dokonał wyboru tytułu ubezpieczenia i otrzymał umówione wynagrodzenie, jednak zleceniodawca i jednocześnie płatnik składek na ubezpieczenia społeczne - (...) SA w G. - w związku z wypłatą wynagrodzenia po upływie terminu płatności (wg. umowy - do końca miesiąca) - wynagrodzenie to wykazał w dokumentach rozliczeniowych w sposób mylnie wskazujący na obowiązek ubezpieczeniowy wnioskodawcy jako osoby prowadzącej działalność. W maju 2010r. bowiem skumulował wypłatę za miesiące kwiecień i maj 2010r. - wskazując w deklaracji jako podstawę wymiaru składek łączną kwotę 16 488 zł zaś za kwiecień podstawę „0”, natomiast w związku z dokonaną w sierpniu 2010r. (gdy łącząca strony umowa już formalnie nie obowiązywała) wypłatą za lipiec 2010r. - wskazał podstawę za lipiec „0”. Nie ma przy tym sporu i wątpliwości, że płatnik uścił wynikające z umowy zlecenia składki na ubezpieczenia społeczne.

Podkreślić należy, że wnioskodawca nie miał żadnego wpływu na sposób rozliczania przez zleceniodawcę wynagrodzenia i w konsekwencji sposób odprowadzania przez niego składki. W związku z tym - w ocenie Sądu - nie może ponosić negatywnych konsekwencji działania płatnika składek, który jest zobowiązany do prawidłowego naliczania składki od wynagrodzenia. Z punktu widzenia wnioskodawcy jako ubezpieczonego, na dzień podpisania umów zlecenia z (...) SA, spełniał on wszelkie przesłanki do wyboru tytułu ubezpieczenia. W przypadku zbiegu obowiązku ubezpieczenia społecznego (umowa zlecenia i prowadzenie działalności gospodarczej) - art. 9 ust. 2 i ust. 2a ustawy systemowej, ubezpieczony jest bowiem uprawniony do wyboru jako podstawy obowiązkowego ubezpieczenia społecznego zawartej umowy zlecenia, jeżeli wartość tej umowy, tj. uzgodnione wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składek, nie jest niższe od obowiązującej tę osobę najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność (art. 6 ust. 1 pkt. 4 i 5 ustawy systemowej). Stanowisko takie zajął jednoznacznie także Sąd Najwyższy w wyroku z 2.08.2012r. (II UK 31/12, por. również analogicznie wyrok SN z 4.02.2013r., I UK 484/12). Dla ustalenia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym nie ma bowiem znaczenia fizyczna wypłata wynagrodzenia za pracę wykonaną w danym miesiącu, a tym bardziej zwłoka w jej wypłacie. Bez znaczenia jest zatem, że wynagrodzenie należne wnioskodawcy - z przyczyn płatnika - zostało mu wypłacone z opóźnieniem, jak również wynikające z tego wskazanie zerowych podstaw wymiaru składek

w deklaracjach złożonych za sporne miesiące - objęte zaskarżoną decyzją. Niesumienne, nierzetelne lub błędne postępowanie płatnika składek, nie może skutkować, w ocenie Sądu, manipulowaniem tak istotnym prawem jak podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Gdyby przyjąć założenie przeciwne - jak chce organ rentowy, to każde nierzetelne zachowanie płatnika w zakresie rozliczenia wynagrodzenia bądź to w zakresie wypłaty, bądź dokumentacji płacowej lub rozliczeniowej, w przypadku częstej powtarzalności powodowałoby, że zleceniobiorca prowadzący jednocześnie pozarolniczą działalność gospodarczą nie miałby żadnej pewności kiedy podlega również ubezpieczeniu

z innego tytułu i ma obowiązek zapłaty składek z tego tytułu, a kiedy nie. Nie miałby tym samym żadnego wpływu na prawidłowość i terminowość realizacji obowiązków ubezpieczeniowych wynikających z prowadzonej działalności.

W tym stanie rzeczy, skoro zawarte umowy zlecenia nie były kwestionowane, ustalone w umowie wynagrodzenie było wyższe niż najniższa podstawa wymiaru składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność, a przeniesienie przez zleceniodawcę wypłaty wynagrodzenia za kwiecień 2010r. na maj 2010r. i za lipiec 2010r. na sierpień 2010r. spowodowało płatność z naruszeniem postanowień umowy zlecenia, nieprawidłowe było objęcie wnioskodawcy przez organ rentowy obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi od 1 kwietnia 2010r. do 30 kwietnia 2010r. i od 1 lipca 2010r. do 31 lipca 2010r. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Wobec powyższego, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z 22 lutego 2017r. orzekając, jak w sentencji.